

Det er jo en ret almindelig udbredt Antagelse, at Huslejelovgivningen i ikke ringe Grad har været hindrende for Boligbyggeriet. Jeg tvivler i og for sig ikke om, at denne Lovgivning ikke har været fremmede i saa Henseende, men jeg tror rigtignok, at den almindelige økonomiske Usikkerhed og den Forventning om snarligt Prisfald, som jo paa en Mængde forskellige Omraader gør sig gældende — og heldigvis gør sig gældende med Rette—, dog har virket i betydelig højere Grad hemmende, hvad Opførelsen af Boliger angaar. Det er da at haabe, at det private Initiativ paa Byggeomraadet ved det foreliggende Lovforslag, hvorved der jo gøres et ret betydeligt Skridt frem imod friere Former, maa vækkes i fremtrædende Grad til Live. Skulde dette vise sig ikke at blive Tilfældet, ja, saa maa Overvejelser paa ny optages for at faa Rede paa, ad hvilke Veje dette Initiativ bedst skal genrejses, uden at Statskassen derved belastes finansielt i betydelig Grad.

Som ærede Medlemmer af dette høje Ting vil vide af Dagspressen og af Forhandlingerne i det andet høje Ting; har der indenfor Indenrigsministeriet været ført Forhandlinger af en Kreds af Personer, som indbefattede saavel finans- og bygningskyndige som Politikere, Forhandlinger med det Formaal at tilvejebringe Regler for Financiering af Boligbyggeri og Nedbringelse af Byggerisiko, uden at Statsforene blev uoverkommelige, og saaledes, at den hele Ordning nøjst muligt knyttedes til de Kommuner, hvor fremtrædende Bolignød endnu maa siges at være til Stede, og hvor man derfor maatte siges at være særlig interesseret i, at Midler tilvejebragtes og Ofre ydedes for at fremme Boligbyggeriet, fordi det selvsagt er den eneste Vej til normale Tilstande paa Boligomraadet. Det Grundlag, hvorpaa disse Forhandlinger førtes, var dette, at der indenfor Kommuner, hvor man ønsker tilvejebragt et Boligbyggeri, paa Grundlag af en forud lagt Boligplan skulde kunne lignedes paa Bygninger, som er opført i Tiden indtil 1916, en vis Ydelse, overvæltelig paa Lejerne af Lejligheder i vedkommende Bygninger, en Ydelse, som pr. Lejlighed her i København, hvor Forholdet paa dette Omraade ligger mest klart og er bedst belyst, vilde øge Lejeløbene med mellem 3 og 4 pct. Paa Grundlag af denne Ydelse skulde saa for samtlige Kommuner, der overhovedet indretter sig med saadanne Foranstaltninger for Øje, stiftes en Boligfond, gennem hvis Obligationer, som skulde forrentes og amortiseres ved de Ydelser, jeg her har nævnt,

Financiering og Nedbringelse af Byggerisikoen skulde ske. Men Forudsætningen for hele denne Plan var, at den kunde finde Tilslutning fra samtlige Partiers Side. De Politikere, som deltog i de nævnte Forhandlinger i Indenrigsministeriet, Forhandlinger, som var af en privat Karakter, men lededes af mig, sad ikke indenfor denne Kreds som Repræsentanter for politiske Partier, men kun som Personer, der var socialt og politisk interesserede i Opgavens Løsning. Imidlertid viste det sig jo, at det Grundlag, som jeg her kortelig har omtalt, ikke kunde finde Tilslutning fra alle Partiers Side. Et enkelt Parti mente ikke at kunne tiltræde de Grundprincipper, paa hvilke det hele var bygget, men det erkendtes af alle Partier, at det offentlige, hvis det private Initiativ ikke gennem de Frigørelsesstræbelser paa Boligomraadet, som nu sker, kan kaldes til Live, bør gøre sig Anstrengelser for at medvirke til, at der i de Kommuner, i hvilke Bolignød endnu er til Stede, kan skaffes det fornødne Antal Boliger, og at dette bør ske derigennem, at der tilvejebringes større Planmæssighed paa dette Omraade end den, der hidtil har været til Stede, navnlig saaledes, at de større Kommuner lagde en Plan i det mindste for et Aar ad Gangen, hvorefter Boligmangelen indenfor en kortere Aarrække kunde afhjælpes.

Formaalet med de her omtalte Forhandlinger var endvidere dette: for saa vidt de Midler, der ad den nævnte Vej tilvejebragtes, var tilstrækkelige dertil, at søge den Risiko, som knytter sig til de Ejendomme, der er opført i Tiden mellem 1916 og 1922, nedbragt, ligesom man ogsaa vilde søge tilvejebragt en øget Garanti for, at der ikke ved Opførelsen af Nybygninger fandt større Udgifter Sted end højest nødvendigt til Arbejds løn, Mesterhonorarer og Materialer. Imidlertid har man i Ministeriet til Trods for den nævnte Erkendelse fra alle Sider ikke for Tiden ment det muligt at fremsætte Forslag om offentlig finansiell Støtte af Boligbyggeriet til Afløsning af Reglerne i Lovens Afsnit V, hvis Gyldighed er udløbet med 1. April 1922, idet man har skønnet det ønskeligt at faa nøjere Overblik over hele dette Spørgsmaal i Belysning af den øgede Frihed paa Huslejeomraadet, som nu søges tilvejebragt, før man skrider til eventuelt fornødne Foranstaltninger. Men skulde det vise sig, at Boligbyggeriet ikke i den nærmest kommende Tid gennem privat Initiativ og Initiativ fra anden Side, fra kommunal Side eller Byggeforeningsside, tager en